

ĐỀ BÀI

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0) ĐIỂM

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

MÙA THU CHO CON

*"Nắng mùa thu như uơm vàng rót mật
Tiếng trống trường rộn rã bước chân vui
Niềm hân hoan trong ánh mắt rạng ngời
Con đến trường học bao điều mới lạ.*

*Con hãy đi bằng đôi chân kiêu hãnh
Và con tìm mang ánh lửa tự hào
Con hãy cháy hết mình cho hoài bão
Với niềm tin của tuổi trẻ tươi hồng.*

*Con hãy nhớ giữa bộn bề cuộc sống
Nhận và cho, biết chia sẻ cho đời
Sống bao dung nhân ái với mọi người
Mở tấm lòng, tình yêu thương sẽ tới.*

*Con hãy nhớ trong muôn triệu lí do
Không có lí do cho sự chùn bước
Không nặng trong tâm những điều mất được
Bởi quanh con đều là những yêu tin.*

*Khi mệt mỏi, con hãy ngồi lặng im
Về với mẹ và ôm cha một lát
Hãy thì thầm nói những điều thật nhất
Mọi ưu phiền sẽ tựa gió bay xa"*

....

(Mùa thu cho con, Nguyễn Hạ Thu Sương, Văn học và tuổi trẻ,
số tháng 9/2023, NXB Giáo dục, 2023, trang 94)

*Chú thích: **Nguyễn Hạ Thu Sương** là nhà giáo yêu thích thơ ca. Bài thơ “Mùa thu cho con” như một món quà của người mẹ gửi đến con khi bước vào năm học mới.

Câu 1: (0,5 điểm) Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ nào? Nêu dấu hiệu nhận biết thể thơ.

Câu 2: (1,0 điểm) Ghi lại những từ ngữ, hình ảnh khắc họa mùa thu khai trường trong khổ thơ đầu tiên. Qua đó, em cảm nhận được không khí ngày tựu trường và niềm mong mỏi của người mẹ dành cho con như thế nào?

Câu 3: (1,0 điểm) Em hãy cho biết tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ trong các dòng thơ sau:

*“Con hãy đi bằng đôi chân kiêu hãnh
Và con tìm mang ánh lửa tự hào
Con hãy cháy hết mình cho hoài bão
Với niềm tin của tuổi trẻ tươi hồng.”*

Câu 4: (0,5 điểm) *Nêu cảm hứng chủ đạo trong bài thơ " Mùa thu cho con "*

Câu 5: (1,0 điểm) *Qua bài thơ, em đón nhận được những bài học, thông điệp ý nghĩa nào trong cuộc sống?*

II. PHẦN VIẾT (6,0 ĐIỂM)

Câu 1: (2,0 điểm) *Viết đoạn văn (Khoảng 200 chữ) ghi lại cảm xúc của em về hai khổ thơ sau:*

*“Con hãy đi bằng đôi chân kiêu hãnh
Và con tìm mang ánh lửa tự hào
Con hãy cháy hết mình cho hoài bão
Với niềm tin của tuổi trẻ tươi hồng.*

*Con hãy nhớ giữa bộn bề cuộc sống
Nhận và cho, biết chia sẻ cho đời
Sống bao dung nhân ái với mọi người
Mở tâm lòng, tình yêu thương sẽ tới.”*

Câu 2: (4,0 điểm)

Người mẹ trong bài thơ gửi gắm nơi con niềm tin yêu, mong con độc lập, làm chủ cuộc đời mình : “ Con hãy đi bằng đôi chân kiêu hãnh.” Tuy nhiên, trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0 , con người đang dần bị phụ thuộc vào công nghệ, nhất là một số bạn trẻ. Em hãy viết một bài văn 400 chữ trình bày suy nghĩ về vấn đề: Giải pháp làm chủ công nghệ của thế hệ trẻ.

.....**HẾT**.....

PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
QUẬN HÀ ĐÔNG

HDC KSCL HS LỚP 9 NĂM HỌC 2024 – 2025
VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2025-2026
MÔN: NGỮ VĂN

A. Hướng dẫn chung

- 1. *Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát bài làm của học sinh, tránh đếm ý cho điểm. Do đặc trưng của môn Ngữ văn nên giám khảo cần chủ động, linh hoạt trong quá trình chấm. Bài làm của học sinh cần được đánh giá tổng quát, tôn trọng và khuyến khích những bài viết có sáng tạo.*
- 2. *Giám khảo cần vận dụng đầy đủ thang điểm. Tránh tâm lý ngại cho điểm tối đa. Có thể cho điểm tối đa với những bài còn có những sơ suất nhỏ.*
- 3. *Không làm tròn điểm.*

B. Hướng dẫn cụ thể

Phần I. (4,0 điểm)		Điểm
1. (0,5 điểm)	Thể thơ: Tám chữ	0,25
	Dấu hiệu: Mỗi dòng thơ có tám chữ, ổn định số chữ trong các dòng thơ.	0,25

2. (1,0 điểm)	Học sinh ghi được 2- 3 từ ngữ, hình ảnh thì giám khảo cho điểm tối đa: - nắng mùa thu (như ươm vàng rót mật) - tiếng trống trường rộn rã - ánh mắt rạng ngời... Qua những hình ảnh đó, em cảm nhận được không khí ngày tựu trường thật trong trẻo, vui tươi và đầy hào hứng và cho thấy niềm mong mỏi của mẹ dành cho con đó là niềm vui bước vào năm học mới và mong con học được nhiều điều hay, lẽ phải... <i>GV căn cứ vào diễn đạt của HS trong bài làm để linh hoạt cho điểm phù hợp.</i>	0,5 0,5
3. (1,0 điểm)	- Biện pháp tu từ điệp ngữ “con hãy” - Tác dụng: + Tạo nhịp điệu, liên kết các câu thơ. + Nhấn mạnh lời dặn dò, khích lệ con luôn mạnh mẽ, tự lập, biết nuôi dưỡng ước mơ, giữ vững niềm tin vào bản thân trên hành trình trưởng thành. + Thể hiện niềm tin yêu của người mẹ dành cho con.	0,25 0,75
4 (0,5 điểm)	Cảm hứng chủ đạo của bài thơ là tình yêu thương, niềm tin của người mẹ dành cho con được gửi gắm trong những lời dặn.	0,5
5 (1,0 điểm)	Những bài học, thông điệp được tác giả gửi gắm trong bài thơ: - Trân trọng điểm tựa gia đình, tình cảm yêu thương của cha mẹ... - Sống tự lập, bản lĩnh, không chùn bước trước khó khăn. - Biết yêu thương, chia sẻ với những người xung quanh. - Kiên trì, nỗ lực theo đuổi ước mơ, hoài bão...	1,0

	Biết hiếu thảo, yêu thương cha mẹ bằng hành động cụ thể...	
	Lưu ý: Khuyến khích học sinh có những suy nghĩ riêng, học sinh nêu được ba bài học trở lên thì giám khảo cho điểm tối đa.	
	Phần II. (6,0 điểm)	
	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em về hai khổ thơ sau.	2,0
	a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn. Mở đoạn giới thiệu văn bản, tác giả, nêu ấn tượng chung về văn bản; thân đoạn nêu cảm nghĩ về một số nét nổi bật trong nội dung và nghệ thuật của hai ^{0,25} khổ thơ; kết đoạn khái quát được cảm nghĩ về đoạn thơ. - Đoạn văn cần đảm bảo dung lượng 200 chữ.	
	(2,0 điểm) b. Xác định đúng yêu cầu của đề: Cảm nghĩ về đoạn trích trong bài thơ “Mùa thu cho con”.	0,25
	c. Triển khai vấn đề nghị luận: HS có nhiều cách diễn đạt khác nhau nhưng cần bám sát ngữ liệu; nêu được các lí lẽ, bằng chứng để lí giải. Đảm bảo các yêu cầu sau: *Giới thiệu nhan đề- tác giả- giới hạn đoạn thơ- nêu cảm nghĩ chung * Cảm nghĩ về nội dung của đoạn thơ: - Trân trọng, xúc động trước tình cảm của cha mẹ gửi gắm qua những lời dặn đầy tin yêu: + Tình yêu thương thấm trong những lời tâm tình, nhấn nhủ khi con bắt đầu một năm học mới, cha mẹ khích lệ con vững tin, tự hào về bản thân, nỗ lực hết mình để theo đuổi ước mơ, hoài bão trong cuộc đời. + Trao gửi cho con bài học quý giá về ý nghĩa của lòng nhân ái, sẻ chia, bao dung giữa cuộc sống bộn bề lo toan. + Tình yêu, niềm tin, kì vọng của cha mẹ là hành trang theo con trong suốt hành trình dài của cuộc đời. * Cảm nghĩ về đặc sắc nghệ thuật làm nên sức hấp dẫn của đoạn thơ. - Thể thơ tám chữ linh hoạt về vần nhịp góp phần thể hiện cảm xúc chủ đạo của đoạn thơ. - Giọng điệu thơ chân thành, tha thiết. - Ngôn ngữ, hình ảnh thơ vừa gần gũi, giản dị, vừa mang ý nghĩa biểu tượng như: <i>đôi chân kiêu hãnh, con tim mang ánh lửa tự hào, tuổi trẻ tươi hồng...</i> đã góp phần truyền tải một cách đầy đủ, thấm thía những ước mong của cha mẹ muốn gửi gắm tới con cái của mình. - Sử dụng kết hợp nhiều biện pháp tu từ đặc sắc: điệp ngữ, ẩn dụ...	1,0

- Khái quát cảm nghĩ về đoạn thơ.

(Trong quá trình nêu cảm nghĩ, học sinh cần bám sát đặc sắc nghệ thuật. Nếu diễn xuôi, giáo viên cho tối đa 0,5 điểm)

d. <i>Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i> : Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
---	------

e. <i>Sáng tạo</i> : Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; lập luận chặt chẽ, thuyết phục; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
--	------

Người mẹ trong bài thơ gửi gắm nơi con niềm tin yêu, mong con tự lập, làm chủ cuộc đời mình: “ <i>Con hãy đi bằng đôi chân kiêu hãnh.</i> ” Tuy nhiên, trong	4,0
--	-----

2. thời đại cách mạng công nghiệp 4.0, con người đang dần bị phụ thuộc vào công nghệ nhất là một số bạn trẻ. Hãy viết một bài văn 400 chữ trình bày suy nghĩ về vấn đề: giải pháp làm chủ công nghệ của thế hệ trẻ.

(4,0 điểm)	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.	0,5
	<i>b. Xác định đúng yêu cầu của đề: Cách làm chủ công nghệ.</i>	0,5
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau: 1. Mở bài - Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Cách làm chủ công nghệ trong thời đại kĩ thuật số. - Sự cần thiết phải bàn luận vấn đề. 2. Thân bài * Giải thích: - Làm chủ công nghệ là biết áp dụng kiến thức khoa học và kỹ thuật để giải quyết các vấn đề hoặc cải tiến phương pháp học tập, làm việc. Điều này bao gồm việc biết sử dụng thuần thục các công cụ, máy móc, kỹ thuật và kỹ năng để đạt được kết quả mong muốn. Trong nhiều trường hợp, làm chủ công nghệ còn là biết sử dụng công nghệ một cách thông minh, hiệu quả, có chọn lọc; không bị lệ thuộc, không để công nghệ chi phối tư duy, cảm xúc và lối sống. * Bàn luận về vấn đề: (Học sinh phối hợp lí lẽ và dẫn chứng) - Ý nghĩa của việc làm chủ công nghệ: + Bắt kịp với xu thế phát triển của thời đại, phát huy tối đa lợi ích của công nghệ... + Làm chủ công nghệ giúp người trẻ rèn luyện tư duy sáng tạo, nâng cao hiệu suất làm việc và học tập; giữ được cân bằng giữa “thế giới số” và “đời sống thực”...	2,5

+ G điện tử.

óp

phần - Lạm dụng công nghệ để giải bài tập, “đánh bóng” bản thân...

xây

dựng * **Nguyên nhân:**

xã

hội - Do sức hút mạnh mẽ của công nghệ, thiếu định hướng từ gia đình...

trở

nên - Chính các bạn trẻ: lười tư duy, ngại giao tiếp xã hội..

văn

minh ***Hậu quả:**

, tiến

bộ... - Nghiện mạng xã hội, các trò chơi trực tuyến, sống ảo, ít giao tiếp thực tế, suy nghĩ lệch lạc...

* T

hực

trạn

g các

bạn

trẻ

ngày

càng

thiếu

tự

chủ,

bị

phụ

thuộ

c vào

công

nghệ

:

-

Dành

nhiề

u

thời

gian

sử

dụng

các

thiết

bị

* - - * - + + + - + + (HS lấy dẫn chứng) 3. Kết bài	Nêu được ý kiến trái chiều và phản bác bằng lí lẽ: Tuyệt đối hoá vai trò của công nghệ, trí tuệ nhân tạo dẫn đến trì trệ, ngại tư duy sáng tạo... Phủ nhận vai trò của công nghệ thì con người tự mất đi lợi thế, cơ hội học tập và nâng cao hiệu quả học tập, làm việc. * Giải pháp làm chủ công nghệ: Cá nhân- chính các bạn trẻ: Nâng cao nhận thức về vai trò quan trọng của khoa học, công nghệ đối với sự phát triển của bản thân và xã hội, tự biết điều chỉnh thời gian sử dụng thiết bị công nghệ... Tích cực học tập, rèn luyện về mọi mặt, nhất là về năng lực để có thể áp dụng được trong học tập và công việc, giúp tạo lập tương lai tốt đẹp cho mình và góp phần phát triển đất nước. Thống nhất, cân bằng giữa sáng tạo cá nhân và sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo... Gia đình, nhà trường: Khuyến khích con học tập, sử dụng công nghệ đúng cách. Tạo lập không gian để các bạn trẻ được kết nối, phát triển kỹ năng mềm, tham gia hoạt động ngoại tuyến...	
---	---	--

- Rút ra ý nghĩa của vấn đề, bài học cho bản thân.

=> ***Trên đây chỉ là những gợi ý, HS có cách lập luận riêng, hợp lí, sáng tạo vẫn cho điểm tối đa.***

d. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.

0,25

e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách lập luận, diễn đạt mới mẻ.

0,25